

УДК 657.25:658.114 (477)

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ОБЛІКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

А. О. Касич, Н. В. Черевик

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600, Україна. E-mail: nadin.cherevik@mai.ru

Приділено увагу нововведенням щодо організації обліку та оподаткування малого бізнесу в контексті Податкового Кодексу України. Визначено роль і місце малого бізнесу як об'єкту обліку та платника податків, що направляються на поповнення державного бюджету. Досліджено позитивні та негативні наслідки впливу Податкового кодексу на подальший розвиток малого бізнесу, що працюють за спрощеною системою оподаткування та веденням обліку (єдиним податком). Запропоновані шляхи щодо зменшення адміністративного впливу уряду на розвиток малого бізнесу.

Ключові слова: малий бізнес, оподаткування, облік, Податковий кодекс, спрощена система.

ОСОБЕННОСТИ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ И УЧЕТА МАЛОГО БИЗНЕСА В КОНТЕКСТЕ НАЛОГОВОГО КОДЕКСА УКРАИНЫ

А. О. Касич, Н. В. Черевик

Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского
ул. Первомайская, 20, г. Кременчуг, 39600, Украина. E-mail: nadin.cherevik@mai.ru

Рассмотрены новшества в налогообложении и организацию учета малого бизнеса в свете введения Налогового кодекса. Определены роль и место субъектов малого предпринимательства как объекта учета и отчетности, плательщика налогов с целью пополнения доходной части бюджета. Рассмотрены положительные и отрицательные стороны влияния Налогового кодекса на развитие малого предпринимательства работающего по упрощенной системе налогообложения и ведения учета и отчетности. Рассмотрены вопросы развития малого бизнеса работающего по единой системе налогообложения. Намечены пути уменьшения администрирования на их развитие.

Ключевые слова: малый бизнес, налогообложение, учет, Налоговый кодекс, упрощенная система налогообложения.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. З введенням у дію Податкового кодексу в Україні з 1 квітня 2011 року значного удару було завдано розвитку малого та середнього бізнесу, особливо для платників єдиного податку, що працюють за спрощеною системою оподаткування. Вимоги до спрощеної системи оподаткування обліку та звітності подано у главі 1 розділу XV1 ПКУ (Податкового кодексу України), який є «наймолодшим» розділом. У зв'язку з цим призупинено дію Указу № 727, що регулював діяльність спрощеної системи оподаткування до цього [1].

Постійні внесення змін до законодавчої бази щодо розвитку малого бізнесу в Україні призводять до того, що значна кількість підприємців займається мінімізацією оподаткування і ухиляється від сплати податків. Масштаби бюджетних втрат від цих негативних явищ доволі відчутні. Найбільшим недоліком Податкового кодексу є те, що не видно істотних змін як в адмініструванні, так і в інструментах стимулювання малого бізнесу. Зміни, які буде надалі вносити до нього влада саме в бік посилення адміністрування призвели до того, що суб'єкти підприємницької діяльності масово згортають свій бізнес і закривають ліцензії, відповідаючи таким чином на урядові законодавчі нововведення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З цього приводу науковці висловлюють свої погляди на розвиток малого бізнесу за спрощеною системою оподаткування та обліку і звітності. Бондаренко

О.В., Кондратко Х.Ю., аналізуючи позитивні та негативні наслідки розвитку, пропонують підвищити контроль за їх діяльністю [2]. Юрій С. та Квасовська О. зауважують, що спрощені методи оподаткування для приватних підприємців є ефективним з фіскальної і стимулюючої точок зору [3]. Дема Д.І. та Шевчук І.В. висвітлили проблеми чинної спрощеної системи та акцентували увагу на необхідності контролю за нею [4] та інші. Однак деякі моменти оподаткування та обліку потребують подальшого дослідження.

Метою роботи є дослідження особливостей оподаткування та організації обліку суб'єктів малого бізнесу в умовах дії чинного Податкового кодексу та надання рекомендацій подальшого його розвитку.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Основним і невід'ємним елементом ринкової економіки є малий бізнес. Малий бізнес – це підприємницька діяльність, здійснювана суб'єктами ринкової економіки за певних законодавчих умов. Його розвиток залежить як від економічних, так і політичних чинників. Мале підприємництво відіграє важливу роль в економічному розвитку країни, а саме: збільшення ефективності виробництва, демократизації ринкових відносин, збільшення зайнятості населення та зменшення безробітних, урізноманітнення товарів, робіт і послуг, ефективне використання ресурсів, розвиток конкурентного середовища, інноваційні зрушення в економіці країни. Основними перевагами розвитку підприємств се-

реднього і малого бізнесу є властива їм гнучкість, маневреність та здатність оперативно реагувати на змінні умови [2].

Одним із напрямків стимулювання розвитку малого бізнесу було запровадження спрощеної системи оподаткування та обліку. Саме стимулювання розвитку малого підприємництва та створення оптимальної податкової системи в Україні, покликані виконувати важливі функції загальнодержавного масштабу. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків та зборів до бюджету і цільових фондів [5].

Однак оцінка ефективності діючої спрощеної системи оподаткування засвідчила про те, що система не стимулює розвиток оптимальної кількості суб'єктів малого підприємництва, а, навпаки, сприяє функціонуванню дрібних підприємств. Це зумовило необхідність кардинальних змін щодо крите-

ріїв для переходу на спрощений режим оподаткування та розробки нових концептуальних принципів цієї системи. Це спонукало до введення в дію Податкового кодексу України у квітні 2012 року.

Розвиток малого бізнесу в Україні довготривалий період не зазнавав значних змін щодо оподаткування та ведення обліку аж до прийняття Податкового кодексу. Згідно з ПКУ право працювати за спрощеною системою оподаткування мають фізичні та юридичні особи, що мають документально підтвержене свідоцтво платника єдиного податку. Проведення розрахунків із платниками єдиного податку здійснюється винятково у грошовій формі, і визначення доходів здійснюється за касовим методом, а не за правилом нарахування. Також із введенням ПКУ були змінені параметри діяльності для платників єдиного податку – юридичних і фізичних осіб, що наведені в табл. 1.

Таблиця 1 – Параметри діяльності платників єдиного податку – фізичних та юридичних осіб до введення Податкового кодексу і після прийняття його за групами платників

Характеристика	Указ № 727	Податковий кодекс України (ПКУ)					
		1 група	2 група	3 група	4 група	5 група	6 група
Обсяг доходу за календарний рік, що дозволяє працювати на єдиному податку, грн..	50000	150000	1000000	3000000	5000000	20000000	20000000
Використання праці найманих працівників	Дозволяється, одночасно не більше ніж 10 осіб	Не дозволяється	Дозволяється, одночасно не більше ніж 10 осіб	Дозволяється, одночасно не більше ніж 20 осіб	Дозволяється, одночасно не більш ніж 50 осіб	Не використовують працю найманих працівників або кількість осіб не може перевищувати 20 осіб	Середньо-облікова кількість працівників не перевищує 50 осіб
Основні ставки податку	Максимальна ставка: 200 грн. – до 2011 року; 86 грн. – у 2011 році	1–10 % від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року	2–20 % від мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного податкового року	3 % від суми доходу за умови сплати ПДВ; – 5 % від суми доходу без оплати ПДВ	3 % від суми доходу за умови сплати ПДВ; – 5 % від суми доходу без оплати ПДВ	7 % доходу – у разі сплати ПДВ, 10 % – у разі включення ПДВ до складу єдиного податку	7 % доходу – у разі сплати ПДВ, % 10 – у разі включення ПДВ до складу єдиного податку

* Джерело: складено автором за [1].

До 1–3 і 5 груп віднесено фізичних осіб – підприємців, що застосовують спрощену систему оподаткування, а до 4 і 6 груп – юридичних осіб – суб'єктів господарювання. Як свідчать дані таблиці, розподіл платників податку за групами проведений залежно від обсягів доходу та кількості працівників. Фізичні особи – підприємці 1 і 2 груп – вважаються платниками єдиного податку з першого числа місяця, наступного за місцем, в якому вписано Свідоцтво, а новостворені суб'єкти господарювання 3–6 груп – з дня їх державної реєстрації. Також з 1 липня 2012 року дозволено вільний перехід з однієї групи платника єдиного податку до іншої за бажання платника податку на підставі заяви залежно від обсягів доходу та кількості працівників.

Нажаль не кожен господарюючий суб'єкт може працювати за єдиним податком, тому детальніше розглянемо критерії, за яких не можуть бути платником, а саме:

1. *Суб'єкти господарювання* (юридичні особи та фізичні особи - підприємці), які здійснюють:

а) діяльність з організації, проведення азартних ігор;

б) обмін іноземної валюти;

в) виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів, пов'язаної з роздрібним продажем товарів (крім роздрібного продажу паливно – мастильних матеріалів в емностях до 20 літрів і діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива та столових вин);

г) видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (крім виробництва, постачання, продажу ювелірних і побутових виробів із дорогоцінних металів, дорогоцінного та напівкоштовного каміння);

д) видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення;

е) діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами, визначеними Законом України «про страхування»;

є) діяльність з управління підприємствами;

ж) діяльність з надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності) і зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню);

з) діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;

і) діяльність з організації, проведення гастроляних заходів.

2. *Фізичні особи* – підприємці, які здійснюють технічні випробування та дослідження, діяльність у сфері аудиту.

3. *Фізичні особи* – підприємці, які надають в оренду земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 гектара, житлові приміщення та/або їх

частини, загальна площа яких перевищує 100 квадратних метрів, нежитлові приміщення (споруди, будівлі) та/ або їх частини, загальна площа яких перевищує 300 квадратних метрів.

4. *Страхові* (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів.

5. *Суб'єкти господарювання*, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належить юридичним особам, які не є платниками єдиного податку, дорівнює або перевищує 25 відсотків.

6. *Представництва*, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку.

7. *Фізичні та юридичні особи* – нерезиденти.

8. *Суб'єкти господарювання*, які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Загалом зафіксоване у кодексі обмеження сфер діяльності, на які поширюється спрощена система оподаткування, є обгрунтованим.

Наступним етапом нашого дослідження буде приділення уваги складу доходів платників єдиного податку – юридичних та фізичних осіб (табл. 2).

Дані таблиці чітко відображають усі складові доходів підприємців і суб'єктів господарювання, з яких сплачується єдиний податок.

Законодавством України передбачено з 1 січня 2012 року платники єдиного податку – фізичні особи, сплачувати єдиний внесок на соціальне страхування.

Базою оподаткування єдиним податком є сума коштів, що надходить на поточний рахунок у банку платника, тому не є доцільним розгляд складу витрат.

Детальніше приділимо увагу організації ведення обліку платниками єдиного податку. Відповідно до Закону № 4014 з 01.01.2012 року, залежно від статусу платника єдиного податку, він може вести облік двома способами, а саме: якщо він є платником ПДВ (податок на додану вартість) (тобто застосовує ставку єдиного податку 3 і 5 % або 7 і 10 %), то спрощений бухгалтерський облік зводиться до того, що платник єдиного податку може:

– застосовувати Спрощений план рахунків;

– подавати спрощену фінансову звітність (форми 1–МС і 2–МС);

– не здійснювати переоцінку об'єктів основних засобів;

– не створювати забезпечення майбутніх періодів та платежів;

– не створювати резерву сумнівних боргів.

Облік на малих підприємствах повинен бути максимально скорочений і спрощений, оскільки, як

правило, тут немає чисельного штату працівників, які виключно займалися б веденням обліку. Разом з тим скорочення і спрощення обліку на малому підприємстві можливе до певної межі, яка забезпечувала б виконання його інформаційної та контрольної функцій.

Для підприємств малого бізнесу розроблено специфічні форми бухгалтерського обліку, які забезпечуватимуть відображення достовірної, точної, правдивої та повної інформації в обліку. До них належить проста і спрощена форми бухгалтерського обліку.

Таблиця 2 – Визначення складу доходів платників єдиного податку

Складові доходів фізичних осіб	Складові доходів юридичних осіб
До складу доходу включаються:	
1.	1. Будь – який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного періоду грошовій формі (готівковій та/або безготівковій) матеріальній або нематеріальній формі.
2. Сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності (3 групи з ПДВ, 4, 6 групи)	
3. Вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг)	
4. Сума отриманої винагороди повіреного (агента) у разі надання їм послуг, виконання робіт за договорами доручення, транспортного експедирування або за агентськими договорами	
5.	5. Дохід у вигляді як різниця між сумою коштів, отриманої від продажу основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю.
6.	6. Вартість реалізованих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг), за які отримана попередня оплата (аванс) у період сплати інших податків і зборів, визначених цим Кодексом.
До складу доходу не включаються:	
1. Отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, тримані від продажу рухомого та нерухомого майна, кє належить на праві власності фізичній особі та використується в її господарській діяльності.	1. Дивіденди, отримані платником єдиного податку – юридичною особою від інших платників податків, оподатковані в порядку, встановленому ПКУ.
2. Суми податків і зборів, отримані (нараховані) платником єдиного податку під час здійснення ним функції податкового агента, а також суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нараховані платником єдиного податку відповідно до закону	
3. Суми податку на додану вартість.	
4. Суми коштів, отриманих за внутрішніми розрахунками між структурними підрозділами платника єдиного податку.	
5. Суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання, та суми кредитів.	
6. Суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, з бюджетів або державних цільових фондів, у тому числі в межах державних або місцевих програм.	
7. Суми коштів (аванс, передоплата), що повертаються покупцю товару – платнику єдиного податку та/або повертаються платником єдиного податку покупцю товару (робіт, послуг) якщо таке повернення відбувається внаслідок повернення товару, розірвання договору або за листом – заявою про повернення коштів.	
8. Суми коштів, що надійшли як оплата товарів (робіт, послуг), реалізованих у період сплати інших податків і зборів, встановлених ПКУ, вартість яких була включена до доходу юридичної особи при обчисленні податку на прибуток підприємств або загального оподаткованого доходу фізичної особи – підприємця.	
9. Суми податку на додану вартість, що надійшли у вартості товарів (виконаних робіт, наданих послуг), відвантажених (поставлених) у період сплати інших податків і зборів, встановлених ПКУ.	
10. Суми коштів і вартість майна, внесені засновниками або учасниками платника єдиного податку до статутного капіталу такого платника.	
11. Суми коштів у частині надмірно сплачених податків і зборів, встановлених ПКУ, а суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що повертаються платнику єдиного податку з бюджетів або державних цільових фондів.	

* Джерело: складено автором за [1].

Згідно ПКУ п. 296.1 ст. 296 передбачається ведення книги обліку доходів платниками єдиного податку першої і другої групи, а також платниками третьої групи, що не зареєстровані як платники ПДВ. Однак, платники єдиного податку 3 і 5 груп – платники ПДВ облік доходів і витрат ведуть за затвердженою формою та в порядку, що встановлені Міністерством фінансів України. Для платників єдиного податку 4 і 6 груп не передбачено ведення книги обліку, тобто вони використовують дані спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат з урахуванням положень пункту 44.2 статті 44 ПКУ [1].

Відповідно проста форма бухгалтерського обліку може застосовуватися малими підприємствами, що не здійснюють виробництво продукції та робіт, пов'язаних з великими матеріальними втратами (торгівля, постачання, наука, послуги) і проводять за місяць не більше 100 господарських операцій. При використанні такої форми ведення обліку на підприємстві може застосовуватися спрощений або робочий План рахунків бухгалтерського обліку. Цей План рахунків носить рекомендаційний характер, тобто не виключення, що суб'єкти малого бізнесу мають право застосовувати загальний План рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку передбачає використання для обліку витрат лише рахунки 9 класу (рахунки: 90 – Собівартість реалізації, 91 – Загальновиробничі витрати, 96 – Інші витрати).

Також методичні рекомендації № 720, що призначені, для неплатників ПДВ, які ведуть спрощений (а, точніше «суперспрощений», або простий) облік без застосування подвійного запису, тобто вони можуть вести облік доходів і витрат у спеціальних журналах і відомостях.

Крім того, за бажанням суб'єкта малого підприємства, який має право на ведення спрощеного бухгалтерського обліку, він дозволяє ведення звичайного бухгалтерського обліку, як це роблять середні та великі підприємства.

Платники єдиного податку 4–6 групи мають право самостійного вибору ведення бухгалтерського обліку із використанням подвійного запису, а також ведення бухгалтерського обліку у більш повному вигляді.

У той же час, спрощена система оподаткування є найбільш дієвим інструментом підтримки малого бізнесу у переважній більшості розвинених країн. Інша річ, що механізм її функціонування там більш досконалий, ніж в Україні. Наприклад, у Словаччині фізичні особи можуть застосовувати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, якщо їх виручка не перевищує 500 тисяч євро. Ключовою перевагою даної системи є відсутнє спрощення системи обліку, а також право не використовувати касові апарат.

Стосовно спрощення, власне, системи оподаткування, то доходи таких підприємств оподатковують за такою ж ставкою, як і звичайні доходи

населення і прибуток корпорацій – 19 %. І це справедливо.

Встановивши єдину ставку словацький уряд викоринив можливість зловживання спрощеною системою оподаткування для зменшення фіскального навантаження [5].

Як наслідок, запровадження спрощеної системи оподаткування та відповідно організації ведення обліку в Україні можна відмітити позитивні та негативні зміни чинного законодавства, що реально мають вплив на розвиток малого бізнесу (табл. 3).

Дослідивши наслідки змін оподаткування платників податку, що працюють за єдиним податком, можна відмітити, що в основному податкове навантаження збільшується з кожним нововведенням змін в ПКУ.

Таблиця 3 – Позитивні та негативні наслідки Податкового кодексу для розвитку малого бізнесу

Позитивні моменти	Негативні моменти
1. Дозволено відносити до складу витрат платниками податку на прибуток, собівартість товарів (робіт, послуг) «спрощенців»	1. Скорочення сфери застосування «спрощенців»
2. Збільшена сума річних доходів, для «спрощенців» 1 і 2 груп – 150 тис. грн. і 1 млн. грн., а для 3 і 5 груп для фізичних осіб до 20 млн. грн., а для юридичних осіб до 20 млн. грн.	2. Особи 1, 2, 3 груп, які не є платниками ПДВ – складають книгу обліку доходів; 3 групи – платники ПДВ – ведуть облік доходів і затрат; 4 групи будуть вести спрощений облік доходів та витрат згідно законодавства
3. Введені соціальні гарантії для найманих працівників – відпустки, лікарняні	3. Досить багато надано права податківцям, а саме, право податківців на анулювання свідоцтв платника єдиного податку тощо
4. Підприємець, що працює за єдиним податком не зобов'язаний сплачувати 50 – відсоткову надбавку за фіксованою ставкою за кожного найманого співробітника	4. Середньооблікова чисельність працівників до 10 найманих осіб для фізичних осіб або без використання найманих працівників (не перевищує 20 осіб), а для юридичних до 50 осіб
–	5. Пільговий режим оподаткування встановлений з 1 квітня 2011 року до 1 січня 2016 року
–	6. З 1 січня 2012 року сплачують єдиний соціальний внесок

*Джерело: складено автором за [1].

ВИСНОВКИ. Таким чином, в умовах постійних змін, що вносяться до Податкового Кодексу України розвиток малого бізнесу відбувається хаотично. Працювати та прогнозувати результати діяльності стає дедалі складніше. Крім того, ПКУ надав достатньо інструментів для очищення спрощеної системи оподаткування від СПД (суб'єктів підприємницької діяльності), які займаються мінімізацією оподаткування.

Ринковій економіці притаманні ринкові методи податкового регулювання. Тому ключовою умовою активізації розвитку щодо оподаткування та організації обліку малого бізнесу є адаптація податкового законодавства України до принципів і директив ЄС, а у сфері тарифно-митного законодавства – до стандартів СОТ; оптимальне поєднання фіскальних функцій, від яких залежить життєдіяльність держави, і стимулюючих функцій, включаючи зниження тіньової економіки, рівня безпрецедентного масштабу корупції, які не приймають участі у розвитку життєдіяльності держави і суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukhome.net>.
2. Бондаренко О.В., Кондратко Х.Ю. Малий бізнес в Україні: основні проблеми та перспективи розвитку // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2008. – № 3 (53). – С. 21–23.
3. Фіскальна і стимулююча ефективність спрощених режимів оподаткування для приватних підприємців / С.І. Юрій, О.Р. Квасовський // Фінанси України. – 2002. – № 8. – С. 63–70.
4. Дема Д.І., Шевчук І.В. Спрощена система оподаткування: реалії та перспективи розвитку в Україні. Методичні рекомендації з облікового забезпечення оподаткування сільськогосподарських товаровиробників // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 1. – С. 146–149.
5. Молдован Олексій. Спрощена система: чи можливий компроміс? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua>.

PECULIARITIES OF TAXATION AND ACCOUNTING OF SMALL BUSINESS IN THE CONTEXT OF TAX CODE OF UKRAINE

A. Kasich, N. Cherevyk

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University
vul. Pershotravneva, 20, Kremenchuk, 39600, Ukraine. E-mail: nadin.cherevik@mai.ru

The article discusses the innovations concerning the organization of accounting and taxation of small business in the context of Tax Code of Ukraine. The role and place of the small-scale business as an object of accounting and a tax payer are determined with a view of revenue budget replenishment. The pros and cons of Tax Code influence on the further development of small enterprises, which work according to the simplified tax system and accounting (single tax), are studied. The ways to minimize the influence of administrative power on the small business development are suggested.

Key words: small business, taxation, accounting, Tax Code, the simplified tax system.

REFERENCES

1. Tax Code of Ukraine [Electronic resource]. Access mode: <http://www.ukhome.net>. [in Ukrainian]
2. Bondarenko O.V., Kondratko K.Yu. Small-scale Business in Ukraine: The basic problems and perspectives for the development // *Transactions of ZhDTU. Economic sciences*. – 2008. – № 3 (53). – PP. 21–23. [in Ukrainian]
3. Fiscal and Stimulative Efficiency of the Simplified Modes of Taxation for Private Enterprises / S.I. Yuriy, O.R. Kvasovskyi // *Finances of Ukraine*. – 2002. – № 8. – PP. 63–70. [in Ukrainian]
4. Dema D.I., Shevchuk I.V. Simplified System of Taxation: realities and perspectives of development in Ukraine. Methodical recommendations on accounting provision of taxation of agricultural taxation // *Accounting and finances of agricultural and industrial complex*. – 2011. – № 1. – PP. 146–149. [in Ukrainian]
5. Moldovan Oleksii. Simplified system: Is Compromise Possible? [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.epravda.com.ua> [in Ukrainian]

Стаття надійшла 22.11.2012.
Рекомендовано до друку
д.е.н., проф. Дідуром С.В.